

اسلام محبوبی

شعاری : « دینی برہمیت ، عبادتی برودیدہ » ور .

— صانی ۱۵ : ۳۰ ذی الحجہ ۱۳۳۲
۶ : تشرین ثانی ۱۳۳۰
جلد ۲

مدیری : حلیم ثابت

آتلرک نورلرینی ازاله ایدوب کندیلرینی قرا کلقدہ پیراقله بر شیئی کورمن اولورلر . (۱۸) بونلر ، بر سوری صاغرلر ، دیلسزلر ، کورلردرکه بو حاللرندن دونمزلر .

تھم

اجتماعی علم کلام

مہتاب صوبہ پلنر سزیلر

الله ضیای ابدیتیلہ ہر شئیہ معینت ویرن بر مجهول مطلقدر . او بر نوردرکہ وجود آنکله قائم و ذرات وجود آنک شعاع آلوہیتدہ ساجددر . فلاسفہدن بعضیلری بوشائیت مقدسہ تک لہنہ دلیل بولہ میوب وادی انکارہ صائمشر ایسہدہ علیہنہدہ دلیل اقامہ ایدہمہ مشلردر بلکہ علیہنہ دلیل بولہ مامش و لہنہدہ دلیل بولق ایستہ مامشردر . بوشائیت مقدسہ بی انسان احاطہ ایدہمدیکی حالہ وجدان بشر ہر زمان آنی حس ایتمکدہدر . او مجهولیت ایچنہ بر معلومیتدر . شون طبیعی آرمسندہ اک بارز اولان مادہ ضیا اولدینی حالہ آنک برون و اشراقی اک کورنمان اثیرہ محتاج اولدینی کی انواع شون و حوادثیہ بوکائنات دخی نامعلوم اولان بر مجهول مطلق ایلہ قائم و دائمدرکہ وجدان بشر سہزدیکی بوشائیتی مساسی کی اصلی تعیین ایدہمدیکی [*] (الله) اسمیہ یاد ایتمکدہدر . قرآن جلیل الشاندہدہ بوشعور طبیعی بہ استناداً «أَفِي اللَّهِ شَكُّ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ» [**] بیوریلقدہدر . فی الحقیقہ قرن اولی تشکیل ایدن اصحاب کرام اراستہ روابط اجتماعیہ پک حار و صمیمی اولدیغندن بوشائیت مقدسہ تک

[*] بو لفظہ شریفہ حقندہ پک چوق اختلاف واقع اولش و بونلردن برینی (ذات الوہیت پیلنہمدیکی کی بو لفظک دخی پیلنہمیہجکی) تشکیل ایتشددر . معافیہ کلمہ تک عبرانی اولدینی شہسزددر .

[**] بری و کوکلری یارادان (الله) دہمی شک وار .!؟

تجلیاتی هراجماعلرنده کندیلرینی تطمین ایدیور و هیچ بر فرد پوشانیت مقدسه حقیقه پیغمبر اقدمزدن دلیل صورمه لزوم کورمیور ایدی .

اصحاب کرام زماننده کی اختلافات قرنداشلا ایله جدك و قیز قرنداشلا ایله پدر و والدهك میزائی و عدل و کلاله ورد و پدر و والدهدن قیز قرنداشلاك تعصیبی مسئلهلرندن عبارت ایدی . ایلک ایکی خلیفه ایله (حضرت عثمان) ك ابتدای خلافتدن اعتباراً الی سنه طرقدیه بوحال دوام ایتیش ایدی . روابط اجتماعی کوشه دجه اختلافلر باش کوسترمکه باشلاش و صحابه کرامك صوك زمانلرنده (معبدالجهنی) و (غیلان الدمشقی) کی (قدریه) رؤسای ظهور ایتیش ایدی که (عبدالله بن عمر) و (جابر بن عبدالله) و (ابی هریره) و (ابن عباس) کی صحابه کرامك متأخرینی بوللردن تبری ایتیشلر ایدی . (خوارج) دخی بوصیره ده رفع لوای اختلاف ایلوب اوتار یخده اهل اسلام آره سنده یکدیگرینی تکفیر ایدن یکریمی قدر فرقه بولنیور ایدی .

امویلر زماننده (خوارج) ، (قدریه) ، (روافض) اختلافاتی باقی اولمقله برابر شکل اجتماعینك بر مولود طبعیسی اولان (مرجئه) لك ظهور ایتدی . (امویه) دولتك برنجیسی و خلفلری ایچون عمل ایمان و نیتدن ارجاء و تأخیر و ایمان ایله معصیتك ضرر ویرمه چکی اعتقادی جداً لزوملی برتلی ایدی .

عباسیلر ایله (آل رسول) ك حقوقی مدافعه و مقام خلافتی ایلادی غصبیدن تخلص اساسه استناد ایتیش اولدقلرندن (امویلر) دن داها منفی کورونمك احتیاجی قارشوسنده بولنیورلر و بناء علیه (قدری) لكی التزام ایدیورلر ایدی . (مأمون) زمانه قدر ظهور ایدن فرقهلرک اکثریسی احتیاجات اجتماعی دن تولد ایتیش و آیری آیری افکار اساسیه استناد ایتمکه ایدیلسه ده الوهیت و نبوتی انکار ایدن یونان و هندك بعض اشخاص و فلسفه سی اهل اسلام آره سنده هتور بیلنیور ایدی .

یونان کیابلرینك عربجهیه ترجمه ایدلسی و ایرانده یشامش اولان مذاهب مختلفه منسوبیتك (عباسیه) دورنده مواقع اقتداره کلملری اوزرینه مسائل عملیه دن فرقلی بر (مسائل اعتقادیه) یعنی (فقه) دن یشقه برده (کلام) علمی

تدوین ایدلک احتیاجی حاصل اولش و کلامک اک منهم مبحثی [اثبات واجب] تشکیل ایتشدر که بو حالدہ بو کونکی کلامنز (افی الله شک) دین دین اسلامه نظراً منشأجه دیندن زیاده دینسر لکدن آتش دیمکدر . بونکله برابر انجاق شعور طبعی ایله بیلنن الوهیتی اثباته قیام ایتدکلرندن اسلام متکلملری دخی بوبایدہ مثبت الوهیت اولان بعض یونان فلاسفہ سنک دلیللری عیناً ایراد ایتشلر و نقطه عزیمتلی وهم محضدن عبارت اولان بو دلیللره (برهان تطبیقی) و (برهان سامی) دییه آد ویرمشلر ایسه ده بونلر باشقلری ایچون برایشه یارامدیغی کبی کندیلرینک دخی بیه اعتقادیلری صارضمش اولدیغندن فقهای علما طرفدن پک محق اوله رقی (من تکلم تزندق) دینلمش و رجوق متکلملر بو آجی حقیقتی کندی نفسلرندہ دویمش اولدقلرندن ترصین اعتقاد ایچون (کلام) ایله اشتغالی ترک ایتشلردر .

شأنیت مقدسه بی علت اولی ، مبدأ اول کبی توصیفلر و واجب الوجود کبی تعینلر امام شافعیکن دیدیکی [*] کبی (مشبهه) لکدر .

کلام یالکز فرق مخالفه به تدافعی وضعیته دکل اهل اسلامک تقویه اعتقادینه خادم بر ماهیته اولمق لازمدر . بونک ایچونده (اجتماعی علم کلام) احتیاج وارددر . هر اجتماعدن بر روحانیت طوغاز ، بر مقدسیت ظهور ایدر . مثلاً بایراغمز مقدسدر . فقط بیلیرکه آیری آیری نه بزنده و نه دیرکنده مقدسیت یوقدر . مقدسیت وجدان عمومینک بیراغمزده تجلیسنده در .

کعبه ده کی قدسیت و روحانیت ده بورادن طوغاز . صحابه کرامک نماز ، حج ، جهاد کبی پک چوق اجتماعلرده برانشدکلرندن بو اجتماعلرنده شأنیت مقدسه نک تجلیاتی حس ایدیور و قلبلری امید ایله طولیور ، مأیوس ایسه امیدوار و قورقوده ایسه امین اولیورلر ایدی . کله جک مقاله مزده (اجتماعی علم کلام)ک ناصل تأسس ایده بیه چکنی یازمه چالیشه جق و بو شأنیت مقدسه نک اثباتی دکل ضحایف وجدانده تثبیتدن بحث ایدجکز .

دار الخلافه علیہ مدرسه سی تفسیر مدرسلرندن

شرف الدین

[*] من انتهی لطلب مدبره فان الجمان الی موجود یتهی الیه فکره فهو مشبه ...